

mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, nr.70,
Republica Moldova, MD-2009,
tel. (+ 373 22) 22 30 79, fax:(+ 373 22) 22 53 30,
e-mail: info@csj.md

Chișinău, M. Kogalniceanu 70 street,
Republic of Moldova, MD-2009,
tel. (+ 373 22) 22 30 79, fax:(+ 373 22) 22 53 30,
e-mail: info@csj.md

20 mai 2021

Curții Constituționale a Republicii Moldova

str. A. Lăpușneanu, 28, Chișinău, Republica Moldova,
MD-2004

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (3), (3¹) (3²) Cod de procedură penală, art. 24, 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 38 lit. d), 39 din Codul jurisdicției Constituționale și cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituția Republicii Moldova, vă expediem copia încheierii nr.1r-8/2021 a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 20.05.2021 de examinare a cererii cu referire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și cererea avocaților Colenco Aureliu și Calaida Denis în numele inculpatului Șor Ilan de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (3³) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.99 din 11.06.20) în partea care prevede că: "*Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond*", pentru soluționare.

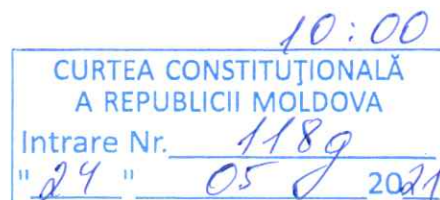
Anexă:

- cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate - 3 file;
- sesizarea privind excepția de neconstituționalitate – 15 file;
- copia încheierii nr. 1r- 8/2021 din 20 mai 2021 a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, privind examinarea cererii cu referire la ridicarea excepției de neconstituționalitate – 3 file;

Judecător

Timofti Vladimir

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
ChișinăuMD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE
NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din
Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1) Nume: ŞOR;

2) Prenume: Ilan;

Reprezentat de:

Avocat Colenco Aureliu

Avocat Calaida Denis

II. OBIECTUL SESIZĂRII:

1. Obiectul prezentei sesizări îl constituie exercitarea controlului de constituționalitate a art. 7 alin. (3³) din Codul de procedură penală (în redacția Legii nr. 99 din 11.06.20) în partea ce ține de imposibilitatea contestării separate cu recurs a încheierii judecătorești privind refuzul de ridicare a excepției de neconstituționalitate care contravine art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și libertăților fundamentale, precum și, art. 20, 54 și art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, așa cum acesta a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ:

1. Pe rolul Curții de Apel Cahul se află în examinare cauza penală nr. 05-la-195-13022018, de învinuire a lui Șor Ilan Miron în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) și art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal.
2. Apărarea inculpatului Șor Ilan Miron în cauza menționată este asigurată de apărătorii săi aleși, avocații Colenco Aureliu și Calaida Denis, precum și de apărătorul său garantat de stat, avocatul Bojenco Nicolae.
3. Inițial, prezenta cauză era examinată de completul de judecată cadrul Colegiului penal al Curții de Apel Cahul format din judecătorii: Movilă Vitalie, Dvurecenschii Evghenii și Veleva Nina. În calitate de judecător raport fiind desemnată **d-na Veleva Nina**.
4. Ulterior, dat fiind faptul că, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 33-IX din 12.02.2021 s-a dispus eliberarea din funcția de judecător la Curtea de Apel Cahul, conform cererii de demisie a d-nei Nina VELEVA, prin Dispoziția Președintelui Curții de Apel Cahul, în calitate de judecător raportor a fost desemnat judecătorul la Curtea de Apel Cahul – **d-ul Tudor BERDILĂ**.
5. În cadrul ședinței de judecată din data de 15 aprilie 2021, apărătorii inculpatului Șor Ilan Miron, avocații Aureliu Colenco și Denis Calaida, am depus o cerere, prin care am solicitat:
 - Ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintată de inculpatul Șor Ilan Miron, cu privire la constituționalitatea sintagmei „*în cazul în care cauza se judecă în fond de un complet*” prevăzută la art. 31 alin. (3) CPP, sub aspectul neclarității și imprevizibilității acesteia, ceea ce contravine art. 23 coroborat cu art. 1 alin. (3), art. 4 alin. (2), art. 20, art. 21 alin. (1) și (2), art. 54 alin. (2) și art. 116 alin. (1) din Constituție. Remiterea acesteia în adresa Curții Constituționale pentru examinare în modul corespunzător.
 - Suspendarea examinării cauzei penale nr. 05-la-195-13022018, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra fondului acestei sesizări.
6. Prin încheierea din 15 aprilie 2021, Curtea de Apel Cahul a dispus refuzul în ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru că, în opinia instanței de apel aceasta chestiune a fost soluționată de către Curtea Constituțională prin decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 90g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 31 alin. (3) CPP, nr. 71 din 14 mai 2019.
7. Încheierea din 15 aprilie 2021 a fost contestată cu recurs separat de hotărârea în fond de către partea apărării. Problematika posibilității atacării încheierilor cu privire la refuzul în ridicarea excepției de neconstituționalitate cu recurs, separat de hotărârea de fond, a fost abordat de înalta Curte. Astfel, la pct. 88 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, s-au statuat următoarele: *Curtea observă că, potrivit prevederilor*

legale, încheierea prin care se refuză ridicarea excepției nu poate fi contestată separat cu recurs, ci doar odată cu fondul cauzei. În aceste condiții, deși excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată la orice etapă a procesului până la pronunțarea hotărârii și în cadrul oricărei instanțe în ordinea exercitării căilor de atac (judecătorii, Curți de Apel, Curtea Supremă de Justiție), Curtea reține că, în vederea asigurării celerității procesului, părțile trebuie să aibă posibilitatea procesuală de a contesta separat cu recurs încheierea judecătorului ordinar de respingere a cererii de ridicare a excepției. Totodată, potrivit art. 437 alin. (1) Cod de Procedură Penală, *Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.* Așadar, aplicând în coroborare art. 437 alin. (1) pct. 4) din Codul de Procedură Penală cu pct. 88 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, încheierea Curții de Apel Cahul din 15 aprilie 2021, emisă în cauza penală nr. 05-1a-195-13022018, este susceptibilă de a fi atacată cu recurs separat de hotărârea în fond.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII:

A) Normele de drept incidente în prezenta cauză:

1. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și libertăților fundamentale:

Art. 6 § 1:

„Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa...”

2. Constituția Republicii Moldova:

Art. 1 alin. (3):

„Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sânt garantate.”;

Art. 4 alin. (2):

„Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”;

Art. 7

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Art. 20:

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”;

Art. 21:

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”;

Art. 23:

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”;

Art. 26:

„(1) Dreptul la apărare este garantat. (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.”;

Art. 54 alin. (2):

„ (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.”.

Art. 135 alin. (1) lit. a):

„Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.”

Art. 140 alin. (1):

„Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.”

3. Codul de procedură penală al Republicii Moldova:

Art. 7 alin. (3³):

„Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la alin. (31), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate. Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond.”

B) Principiile și constatările expuse în jurisprudența Curții Europene pentru apărarea Drepturilor Omului (CEDO) și a Curții Constituționale relevante prezentei sesizări:

4. Potrivit § 88 din Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016, Curtea Constituțională, tratând problema imposibilității contestării cu recurs a încheierilor judecătorești privind refuzul de ridicare a excepției de neconstituționalitate, a stabilit că deși excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată la orice etapă a procesului până la pronunțarea hotărârii și în cadrul oricărei instanțe în ordinea exercitării căilor de atac (judecătorii, Curți de Apel, Curtea Supremă de Justiție), Curtea reține că, **în vederea asigurării celerității procesului**, părțile **trebuie să aibă posibilitatea procesuală de a contesta separat cu recurs încheierea judecătorului ordinar de respingere a cererii de ridicare a excepției**.
5. De asemenea, Curtea a reținut că, **controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate**. Curtea a menționat că **dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil**. (HCC nr. 2/2016, § 79-80).
6. Curtea a mai reținut că judecătorul ordinar **nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate**, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: *(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate*.
7. Aceasta a mai punctat că verificarea constituționalității normelor contestate **constituie competența exclusivă a Curții Constituționale**. Astfel, judecătorii ordinari **nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale**, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82 (HCC nr. 2/2016, § 83).
8. În aceeași ordine de idei, Curtea a reținut că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și **rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției** de către instanța de contencios constituțional, **judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești** (HCC nr. 2/2016, § 86), ceea ce și s-a realizat în cazul dedus judecății prin prezentul recurs.
9. Având în vedere cele menționate, Curtea a subliniat că **orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligatia să se adreseze Curții Constituționale**.
10. De asemenea, Curtea a mai punctat că, principiul fundamental al supremației Constituției este consfințit în articolul 7 din Constituție, potrivit căruia Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică. Supremația Constituției este garantată de către Curtea

Constituțională, definită de legiuitorul constituant ca unică autoritate de jurisdicție constituțională, independentă în raport cu orice altă autoritate publică. Curtea Constituțională reprezintă unul din pilonii cei mai importanți ai sistemului de garanții constituționale, care asigură funcționarea democratică a societății și respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Potrivit modelului european de control al constituționalității, se exclude exercitarea oricărui control de constituționalitate de către instanțele ordinare (HCC nr. 2/2016, § 48-49).

11. **Excepția de neconstituționalitate este un mijloc de apărare, prin care partea chemată în fața unei instanțe de judecată invocă neconstituționalitatea unei norme legale. Excepția de neconstituționalitate, cu particularitățile sale, reprezintă un mijloc de acces indirect al persoanelor la instanța de contencios constituțional prin intermediul instanței de judecată.**
12. Nu în ultimul rând, prezintă un interes deosebit și jurisprudența CEDO în această materie. Astfel, în cauza *Ivanciuc v. Romania* (decizia nr.18624/03), fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a menționat: „Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurându-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, **nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar** (*Coëme și alții v. Belgia*, nr. 32492/96, 32547/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, § 114, CEDO 2000-VII și *Wynen v. Belgia*, nr. 32576/96, § 41, CEDO 2002-VIII)".
13. Totodată, în cauza *Pronina v. Ucraina* (no. 63566/00) Curtea Europeană a statuat că instanțele au omis să analizeze cererea reclamantei din punctul de vedere al compatibilității cu dispozițiile constituționale și, prin urmare, ignorând acest aspect, deși el era specific, important și pertinent, **au determinat încălcarea dispozițiilor art. 6 paragraful I din Convenție.**
14. Curtea Europeană a observat, de asemenea, că **scopul principal al normelor procedurale este protejarea inculpatului împotriva oricărui abuz de autoritate** și, prin urmare, nerespectarea acestora, atrage după sine încălcarea dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO (cauza *COËME AND OTHERS v. BELGIUM*¹, pct. 102-104).
15. În aceeași ordine de idei, potrivit pct. 5 din Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului Miniștrilor către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și

¹Disponibilă: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-59194>.

responsabilității², **judcătorii trebuie să beneficieze de libertate neîngrădită de a soluționa în mod imparțial cauzele, în conformitate cu legea** și cu propria apreciere a faptelor.

16. Sub aspectul celerității procesului penal și interferența acesteia cu drepturile fundamentale, Curtea Constituțională a menționat că, că principiul termenului rezonabil al procesului penal reprezintă **un element al aplicării dreptului la un proces echitabil**. Conform acestui principiu, organele de urmărire penală și instanțele de judecată au obligația de a asigura soluționarea cauzelor penale într-un termen rezonabil. **Procesul penal, în ansamblul său, trebuie să se desfășoare cu celeritate (rapiditate)**. Durata unei proceduri, atât la nivelul unei proceduri de arestare, cât și la nivelul unei proceduri de judecată în fond asupra unei acuzații, este tratată de Convenția Europeană în art. 5, respectiv, art. 6 § 1 și § 3 lit. a) (HCC nr. 3 din 23.02.2016, § 78-79).
17. Totodată, Curtea Constituțională a menționat că articolului 6 § 1 CEDO care garantează dreptul la un proces echitabil îi este corespondent articolul 20 din Constituție (DCC nr. 28/2020, § 42).
18. În Hotărârea nr.14 din 15 noiembrie 2012 Curtea a statuat: „50. [...] principiul accesului liber la justiție urmează a fi privit nu doar ca o garanție fundamentală pentru exercitarea efectivă a drepturilor și libertăților persoanei, ci și ca o normă imperativă chemată să dea sens noțiunii de "stat de drept". Or, conform art.1 alin.(3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate. 51. Din perspectiva guvernării drepturilor și libertăților fundamentale, este de menționat că, potrivit art. 15 din Legea Supremă, care garantează principiul universalității, cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”.
19. Astfel, Curtea a menționat că accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină. Fără un acces efectiv la o instanță, drepturile oferite justițiabililor ar fi iluzorii. Astfel, dreptul de acces la justiție este înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, **care presupune ca justițiabilul să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act constituind o atingere adusă drepturilor sale** (HCC nr. 2/2016, § 59-60).
20. Curtea a mai reținut că, pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu

²Adoptată de Comitetul Miniștrilor în 17 Noiembrie 2010, la cea de-a 1098-a întâlnire a delegaților miniștrilor. Disponibilă: <https://juridicemoldova.md/wp-content/uploads/2019/12/RecomandareaCMRec2010.pdf>.

privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi. Prin respectivele garanții procedurale, dreptul la un proces echitabil urmează a fi asigurat, în consecință, efectiv și eficace. Subliniind, de asemenea, că **dreptul la un proces echitabil presupune *eo ipso* prezumția de conformitate a actelor normative interpretate și aplicate de instanța judecătorească în actul de înlăptuire a justiției cu normele constituționale și legislația internațională.** (HCC nr. 2/2016, § 61-63) În acest context, Curtea a reținut că **soluționarea unui litigiu nu poate implica promovarea unui drept prin intermediul unor norme neconstituționale.**

C) Argumentarea pretensei încălcări a drepturilor enunțate *supra*:

1. Așadar, după cum am menționat și în descrierea circumstanțelor litigiului examinat de instanța de judecată, este lesne de înțeles că, prevederile art. 7 alin. (3³) din Codul de procedură penală (în redacția Legii nr. 99 din 11.06.20) în partea ce ține de **imposibilitatea contestării cu recurs separat a încheierii judecătorești privind refuzul de ridicare a excepției de neconstituționalitate** - contravin art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și libertăților fundamentale, precum și, art. 20 și art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, așa cum acesta a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016.
4. Ori, omisiunea legiuitorului de a reglementa la art. 7 alin. (3³) CPP posibilitatea contestării separate cu recurs a încheierii judecătorești privind refuzul de ridicare a excepției de neconstituționalitate contravine esenței și spiritului la un proces echitabil așa cum acesta este consfințit de art. 6 CEDO și dezvoltat și consacrat de jurisprudența CEDO, dar, în egală măsură, și spiritului și esenței drepturilor garantate și protejate de art. 20 și art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție așa cum acestea au fost dezvoltate în jurisprudența anterioară a Curții Constituționale la care am făcut referire, cel puțin sub aspectul încălcării principiului celerității.
5. Sau, nu este cel puțin rațional ca, la examinarea unei cauze, care poate dura câțiva ani de zile, să fie aplicată o lege neconstituțională, asupra căreia judecătorul sau completul care judecă cauza a refuzat să ridice excepția de neconstituționalitate înaintată de participanții la proces, în mod abuziv și neîntemeiat, ca mai apoi, numai din acest motiv, după casarea încheierii de refuz privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale și stabilirii de către aceasta a caracterului neconstituțional al normei aplicate, instanța ierarhic superioară să trimită cauza la rejudecare în alt complet de judecată sau să caseze actul judecătoresc pronunțat în temeiul unei norme neconstituționale și să pronunțe o nouă hotărâre judecătorească.
6. Prin urmare, concluzionând asupra celor expuse, reiterăm că, importanța reglementării posibilității de contestare separată cu recurs, în procesul penal, a încheierii judecătorești privind refuzul de ridicare a excepției de neconstituționalitate este determinată nu doar de necesitatea punerii în acord a normelor contestate prin prezenta sesizare cu prevederile

Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, dar, și de necesitatea atribuirii unui caracter practic, efectiv și prompt, unui asemenea instrument procedural deosebit de important cum este exercitarea controlului concret de neconstituționalitate efectuat de Curtea Constituțională la sesizarea justițiabilului prin intermediul judecătorești, care are drept scop protejarea/apărarea acestuia în împotriva legiuitorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate, sau cu alte cuvinte, de a preveni aplicarea în soluționarea propriei sale cauze a unei norme neconstituționale.

7. Astfel încât, ingerința în dreptul la un proces echitabil, sub aspectul limitării accesului la Curtea Constituțională (chiar și temporară), prin imposibilitatea contestării încheierii privind refuzul de ridicare a excepției de neconstituționalitate așa cum aceasta este reglementată de art. 7 alin. (3³) CPP în redacția actuală, mai contravine și prevederilor art. 54 din Constituție. Aceasta nefiind nici proporțională și nici justificată în raport cu scopul urmărit.

V. EXPUNEREA CERINTELOR AUTORULUI SESIZĂRII:

1. Reieșind din circumstanțele de fapt și prevederile de drept expuse *supra*, având în vedere că art. 7 alin. (3³) din Codul de procedură penală (în redacția Legii nr. 99 din 11.06.20) în partea ce ține de imposibilitatea contestării separate cu recurs a încheierii judecătorești privind refuzul de ridicare a excepției de neconstituționalitate care contravine art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și libertăților fundamentale, precum și, art. 20, 54 și art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, așa cum acesta a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016.
2. Prin prezenta, în temeiul art. 135 din Constituție, art. 4 din Codul Jurisdicției Constituționale și art. 4 din Legea cu privire la Curtea Constituțională,

SOLICITĂM:

- 1) Primirea și examinarea prezentei sesizări;
- 2) Efectuarea controlului constituționalității asupra art. 7 alin. (3³) din Codul de procedură penală (în redacția Legii nr. 99 din 11.06.20) în partea care prevede că: *„Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond”*, care contravine art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și libertăților fundamentale, precum și, art. 20, 54 și art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, așa cum acesta a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016;
- 3) Admiterea sesizării și declararea ca fiind neconstituțională a art. 7 alin. (3³) din Codul de procedură penală (în redacția Legii nr. 99 din 11.06.20) în partea ce ține de imposibilitatea contestării separate cu recurs a încheierii judecătorești privind refuzul de ridicare a excepției de neconstituționalitate, care contravine art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și libertăților fundamentale, precum și, art. 20, 54 și art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, așa cum acesta a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016.

VI. LISTA DOCUMENTELOR:

1. Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate a art. 31 alin. (3) CPP din 15.04.2021;
2. Încheierea din 15.04.2021 de refuz în ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 31 alin. (3) CPP;
3. Cererea de recurs împotriva încheierii din 15.04.2021 de refuz în ridicarea excepției de neconstituționalitate.

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA:

Declarăm pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: mun. Chișinău

Data: 22 aprilie 2021

Cu deosebite considerații,

Avocații

Colenco Aureliu

Calaida Denis

în numele și în interesele
inculpatului

ȘOR Ilan Miron.

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

20 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

judcători - Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie,

examinând, în ședință publică, cererea avocaților Colenco Aureliu și Calaida Denis în numele inculpatului Șor Ilan de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (3³) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.99 din 11.06.2020) în partea care prevede că: *"Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond"*.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

În ședință s-au prezentat:

Procurorul Suvac Nicolae, care s-a pronunțat pentru respingerea cererii formulate.

Avocații Colenco Aureliu și Calaida Denis care au pledat pentru admiterea cererii și ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal

CONSTATĂ:

1. Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 15 aprilie 2021, a fost refuzată cererea avocaților Colenco Aureliu și Calaida Denis, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a alin. (3), art. 31 Cod de procedură penală.

1.1. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, avocații Colenco Aureliu și Calaida Denis în numele inculpatului Șor Ilan au declarat recurs, prin care solicită casarea acestei încheieri, reexaminarea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate a alin. (3), art. 31 Cod de procedură penală cu admiterea acesteia.

2. Concomitent avocații Colenco Aureliu și Calaida Denis în numele

Copie:

inculpatului Șor Ilan, au formulat o cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (3³) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.99 din 11.06.2020) în partea care prevede că: "*Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond*".

În motivarea cererii au indicat că prevederile art. 7 alin. (3³) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.99 din 11.06.2020), contravin art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și libertăților fundamentale, precum și, art. 20, art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, așa cum acesta a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016.

În acest sens, indică că potrivit pct. 88 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, Curtea a statuat că: "*În aceste condiții, deși excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată la orice etapă a procesului până la pronunțarea hotărârii și în cadrul oricărei instanțe în ordinea exercitării căilor de atac (judecătorii, Curți de Apel, Curtea Supremă de Justiție), Curtea reține că, în vederea asigurării celerității procesului, părțile trebuie să aibă posibilitatea procesuală de a contesta separat cu recurs încheierea judecătorului ordinar de respingere a cererii de ridicare a excepției. Din acest considerent, Curtea va emite o Adresă Parlamentului, în vederea reglementării procedurii de contestate a acestor încheieri*".

De asemenea, aceștia au invocat că importanța reglementării posibilității de contestare separată cu recurs, în procesul penal, a încheierii judecătorești privind refuzul de ridicare a excepției de neconstituționalitate este determinată nu doar de necesitatea punerii în acord a normelor contestate prin această sesizare cu prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, dar și de necesitatea atribuirii unui caracter practic, efectiv și prompt, unui asemenea instrument procedural deosebit de important cum este exercitarea controlului concret de neconstituționalitate efectuat de Curtea Constituțională la sesizarea justițiabilului prin intermediul instanțelor de judecată, care are drept scop protejarea/apărarea acestuia împotriva legiuitorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate, sau cu alte cuvinte, de a preveni aplicarea în soluționarea propriei sale cauze a unei norme neconstituționale.

3. Colegiul penal atestă că avocații contestă constituționalitatea prevederilor art. 7 alin. (3³) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.99 din 11.06.2020) în partea care prevede că: "*Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond*", cerere ce corespunde cerințelor stipulate în

Copie:

Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 și art. 7 alin. (3¹) Cod de procedură penală, și aceste prevederi urmează nemijlocit a fi aplicate la judecarea recursului declarat în prezenta cauză.

4. În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (3), (3¹) (3²) Cod de procedură penală, art. 24, 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 38 lit. d), 39 din Codul jurisdicției Constituționale și cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituția Republicii Moldova, Colegiul penal,

DISPUNE:

Se trimite după competență la Curtea Constituțională cererea avocaților Colenco Aureliu și Calaida Denis în numele inculpatului Șor Ilan, pentru efectuarea controlului constituționalității prevederilor art. 7 alin. (3³) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 99 din 11.06.2020) în partea care prevede că: "*Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond*".

A suspenda judecarea recursului declarat împotriva încheierii Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 15 aprilie 2021, prin care a fost refuzată cererea avocaților Colenco Aureliu și Calaida Denis, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a alin. (3), art. 31 Cod de procedură penală, până la soluționarea de către Curtea Constituțională a prezentei sesizări.

Încheierea nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la **20 mai 2021**.

Președinte

(semnătura)

Toma Nadejda

Judecători

(semnătura)

Timofti Vladimir

(semnătura)

Țurcan Anatolie

Copia corespunde originalului:

Judecător

Timofti Vladimir